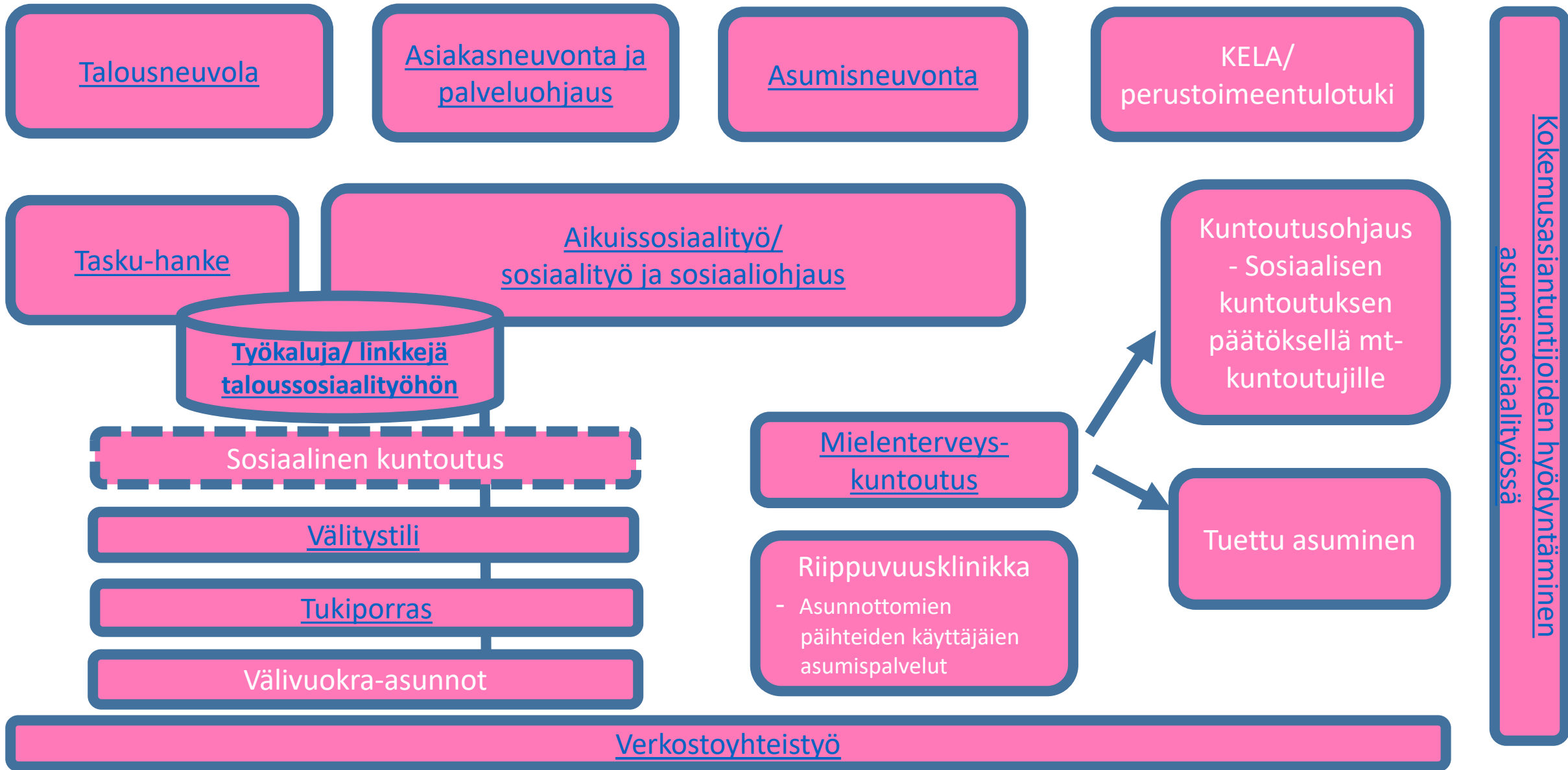

Asumissosiaalityön mallinnus, Seinäjoki

Sote-uudistus

Etelä-Pohjanmaa

Sote-uudistus

Etelä-Pohjanmaa

Talousneuvola

- matalankynnyksen palvelu, jossa asiakas voi keskustella arjen raha-asioista
- Ei vaadi ajanvarausta
- Toimintojen talolla, joka toinen perjantai klo 10-14
- Siellä voi pohtia taloudellista tilannetta, saada neuvoja ja kartoittaa vaihtoehtojasi asiantuntijoiden kanssa
- Talousneuvolassa voit keskustella useiden eri ammattilaisten kanssa mm. sosiaalityö, talous- ja velkaneuvonta, ulosotto, Kela ja seurakunta
- Talousneuvola on Ennakoiva talousneuvonta-hankkeen toimintamalli, osana hallitusohjelman ylivelkaantumisen ehkäisyä

Sote-uudistus

Etelä-Pohjanmaa

Asumisneuvonta

- Kenelle: Seinäjoen kaupungin asukkaille, joilla asumisen haasteita
- Asumisneuvontaan voi olla yhteydessä erilaisissa asumisen pulmatilanteissa:
 - haasteet asunnon hakemisessa
 - vaikeudet vuokranmaksussa
 - häätö tai sen uhka
 - vaikeudet selvittää asunnon hoidosta
 - puutteet asumisviihtyvyydessä tai -turvallisudessa
 - muut asumiseen liittyvät kysymykset
- Palvelu on maksuton

- Palveluun ohjautuminen:
 - Asiakas on itse yhteydessä
 - Läheisen yhteydenotto
 - Muiden palvelujen kautta ohjautumien
esimerkiksi aikuissosiaalityön, päihdeklinikan, työllisyyspalveluiden, ikäkeskuksen, lastensuojelun, Sevaksen, sairaalan (mm. psyk.osastot, akuuti ja avoteho) ja tk:n palveluohjaajan kautta)

- Toimii yhteistyössä Sevas Kodit Oy:n kanssa
- Asunnon haku avoimilta markkinoilta mm. Sevas, Lakea, yksityiset vuokranantajat

- Haasteena Seinäjoella mm. mihin sijoittaa henkilöt joilla akuutti päihdeongelma tai useita vuokran maksuun liittyviä maksuhäiriömerkintöjä

Asiakasneuvonta ja palveluohjaus

- Sosiaalihuollon palveluohjaaja antaa ohjausta ja neuvontaa erilaisissa sosiaalihuollon palvelutarpeissa. Palveluohjaaja myös suunnittelee, järjestää ja yhteen sovittaa tarvittavia asiakkaan palveluita.
- Elämäntilanteet ja tuen tarpeet voivat liittyä esimerkiksi
 - arjessa selviytymiseen
 - vaikeaan taloudelliseen tilanteeseen
 - lasten hoitoon ja kasvatukseen
 - lähisuhdeväkivaltaan
 - perhe-elämään
 - asumiseen
 - liikkumiseen
 - mielenterveyteen
 - päihteisiin
 - kriisitilanteisiin
- Palveluohjaaja voi tarvittaessa päättää taloudellisesta tuesta.
- Palveluohjaajaan voi ottaa yhteyttä myös silloin, kun kyseessä on huolenaihe toisesta henkilöstä, lapsesta tai perheen tilanteesta.
- Palveluohjaaja ottaa vastaan myös yksityishenkilöiden tekemät lastensuojelu- tai sosiaalihuoltolain mukaiset ilmoitukset.

Taskusta taloussosiaalityön menetelmäpankki käyttöön

- Tasku-hanke työstää yhteistyössä TASOS-hankkeen ja Takuusäätiön kanssa sitä Taloudenhallinnan työkalupakkia
- Arvioitu valmistumisaika maalis-huhtikuu 2022
- Tämän hetken tiedon mukaan työkalupakki julkaistaan Takuusäätiön sivuilla, josta se on kaikkien saatavilla
- Tasku-hankkeessa kokeiltu myös ryhmämuotoista toimintaa osana taloussosiaalityötä

Lisätietoja TASKU-hankkeesta sivulta:

<https://www.seamk.fi/yrityksille/tki-projektit/tasku-talous-sujuvasti-kuntoon/>

Työkaluja ammattilaisille myös sivuilta:

Takuusäätiö:

<https://www.takuusaatio.fi/hallitserahojasi/>

<https://www.takuusaatio.fi/ammattilaisille/>

<https://www.takuusaatio.fi/palvelut-ja-materiaalit/materiaalit/>

Ara:

[https://www.ara.fi/fi-](https://www.ara.fi/fi-FI/Ohjelmat/Asunnottomuuden_ennaltaehkaisyn_kuntastrategiat/Materiaalit/Tyokalut)

[FI/Ohjelmat/Asunnottomuuden_ennaltaehkaisyn_kuntastrategiat/Materiaalit/Tyokalut](https://www.ara.fi/fi-FI/Ohjelmat/Asunnottomuuden_ennaltaehkaisyn_kuntastrategiat/Materiaalit/Tyokalut)

Asuntoensin.fi:

https://asuntoensin.fi/assets/files/2021/04/Takuusaatio_-Vuokra-asukkaiden-talousneuvonnan-tyokalupakki_2021.pdf

Sote-uudistus

Etelä-Pohjanmaa

Ulosotto:

<https://ulosottolaitos.fi/fi/index/tietoaulosotosta/tietoavelalliselle.html>

Talous- ja velkaneuvonta:

<https://oikeus.fi/talousjavelkaneuvonta/fi/index.html>

Marttat:

<https://www.marttat.fi/marttakoulu/>

ProSOS-hanke:

https://www.prosos.fi/wp-content/uploads/2019/06/Taloussosiaalityon_materiaalipankki_vihko_27_6_2019.pdf

Sote-uudistus

Etelä-Pohjanmaa

Sosiaalityö ja sosiaaliohjaus

- Vastaa palvelutarpeen arvioinnista ja suunnitelmasta ellei asiakkaalla ole jo asiakkuutta esim. mt-kuntoutuksen palveluissa
- Järjestää asiakkaalle tarvittavat tukipalvelut
- palvelukokonaisuuden hallinta/prosessivastuu
- ohjaus- ja neuvonta, asioista ja palveluista tiedottaminen
- Asiakkaan motivointi ja kannustus
- Täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen päätöksenteko
- tuki asioiden hoitoon, yhdessä tekeminen → ei tehdä puolesta vaan opetetaan tekemään
- Tekee välitystilin osalta asiakkaan kanssa suunnitelman, huolehtii etuuksien kaupungin tilille hakuun liittyvistä valtakirjoista yms. Sekä arvioi koska välitystiliasiakkuuden tarpeellisuutta arvioidaan seuraavan kerran sekä keinoja toimenpiteisiin jotka tukevat asiakkaan itsenäistä toimintakykyä myös taloudellisten asioiden hoidossa.
- Talousneuvolan toiminnassa mukana
- Rakenteellinen sosiaalityö

Sote-uudistus

Etelä-Pohjanmaa

Välitystili

- Voidaan käyttää asiakkaan taloudenhallinnan tukena esimerkiksi asumisen turvaamiseksi
- edunvalvontaa kevyempi ja nopeampi palvelumuoto
- Maksetaan pääsääntöisesti vain asumisen menoja
- Edellyttää aina palvelutarpeen arvioinnin sekä vastaavan työntekijän (sosiaaliohjaaja/sosiaalityöntekijä) nimeämisen
- Sosiaaliohjaaja tai -työntekijä tekee asiakkaan kanssa palvelun osalta suunnitelman ja huolehtii tarvittavat valtakirjat, sopimukset, Kelan etuuksien osalta lomake EV241N
- Välitystilin hoitaja tekee päätöksen palvelusta
- Asiakkaan etuudet tai osa etuuksista haetaan kaupungin tilille
 - välitystilin hoitajat huolehtivat maksujen suorituksista aiemmin tehdyn suunnitelman mukaisesti eli esim. huolehtivat vuokran ja sähkölaskujen maksun ja maksavat etuuden loppuosuuden asiakkaan omalle tilille sovitusti yhtenä tai useampana eränä

Välitystiliasiakkuus avataan vain, kun seuraavista kriteereistä jokin täyttyy

- Asiakas on välivuokra-asukas
- Välitystili on asunnon saannin ehto eli asiakas ei saa muuten minkään kautta vuokra-asuntoa
- Asiakkaalla on taustalla jo useita asunnon menetyksiä vuokavelan takia → asumisen turvaaminen
- Muu erityisen painava syy (esim. velkajärjestelyn toteutumisen turvaaminen)
- Mikäli välitystiliasiakkuus laitetaan ehdoksi toimeentulotuen myöntämiselle vuokravelkaan, perustetaan määräaikainen välitystili 3-6kk.

Välitystiliasiakkuuteen ei ohjata

- henkilöitä, joiden palvelutarve on edunvalvonta (ei edes odotusajalle)
- Työmarkkinatuen saajia vastoin heidän omaa tahtoa
- henkilöitä, joiden asumismenojen maksut voidaan pääosin turvata maksamalla kelasta asumistuki ja toimeentulotuki suoraan vuokranantajalle.
- läkkäitä → heille ensisijaista esim. edunvalvontavaltuus, suoraveloitus

Tukiporras

- Asiakkaat: yli 18v, päihdeongelma, on asiakkaalle vapaaehtoista, edellyttää asiakkaan omaa motivaatiota
- Ohjautuminen: aikuissosiaalityö ja sosiaalipalveluiden mt-kuntoutus, päihdekliniikka, terveydenhuolto, asiakas itse
- Osalle asiakkaista tehdään aikuissosiaalityön päätös (SHL 16 & 17§)
- Yhteistyötahoina mm. Sevas, Rise, sosiaalitoimisto, päihdekliniikka, omaiset, vartijat, sairaala, poliisi, kuntoutusyksiköt, ikäkeskus, vankila
- Tehdään töitä pääsääntöisesti työparina
- Vartija mukana asiakastapaamisilla useita kertoja viikossa
- Asiakas voi ”hävitä” asiakkuudesta välillä, mutta hänellä on mahdollisuus palata takaisin asiakkuuteen, kun on valmis tulemaan takaisin
- Myös yhteisasiakkaita esim mt-kuntoutuksen kanssa

Tukiporras, toiminta

➤ Kotikäynnit:

- syvälliset keskustelut, konkreettinen yhdessä tekeminen esim. postin haku, KELA:n hakemusten teko, yhteydenotot viranomaisiin, ruuan saannin varmistaminen (esim. lahjakortit, ruuanjako paikat esim. Helluntaiseurakunta)

➤ Äkkinäiset tilanteet/päivystysluonteinen työ

- esim. poliisien kanssa paikalle, ambulanssin hälytys paikalle yliannostustilanteessa
- Ennen koronaa perjantai oli päivystysluonteinen päivä, jolloin asiakkaat saivat tulla käymään ilman ajanvarausta, tehtiin retkiä, laitettiin ruokaa yms.

➤ Jalkautuva työ:

- esim. päihdeklinalle, KELAan, kappaan, apteekkiin ja kirjastoon

➤ Ryhmät:

- On ollut muun muassa elokuvaryhmä, ruuanlaittoryhmä ja oma ryhmä korvaushoidossa oleville, mutta ovat olleet katkolla koronan ajan

➤ Valvonta:

- Ehdollisen vankeuden ja ehdonalaisen vapauden valvonta, yhteistyö RISE:n kanssa

➤ Leirit ja retket:

- Yhteinen leiri päihdeklinalle kanssa kesto 2-4pv. Aiemmin ollut myös aikuissosiaalityö mukana, mutta ei enää viimevuosina
- Retkiä on tehty mm. laavulle, Power Parkiin, keilaamaan, Keskiselle, Lakeudenristiin ja kuntosalille

➤ Terveysneuvontapiste Häläppäri maanantaisin klo 14-16

Sote-uudistus

Etelä-Pohjanmaa

Mt- kuntoutus

Sosiaalihuoltolaki 21 § mukaisia asumispalveluja MT-kuntoutujille:

- 1) Tuettu asuminen (kotikäynnit 1-3 kertaa viikossa)
- 2) palveluasuminen (asumisyksikkö, jossa 1-2 vuorossa työntekijät)
- 3) tehostettu palveluasuminen (asumisyksikkö, jossa 3-vuorossa työntekijät)

Sosiaalihuoltolaki 17§:

Kuntoutusohjauksen kotikäynnit

- Vireilletulo:
 - SHL -ilmoituksen tai hakemuksen kautta
- Uusi asiakas → palveluarpeen arviointi
- Asiakas jo palvelussa
(kuntoutusohjaus, päivätoiminta/yhteisövalmennus)
 - asumispalveluihin siirtyminen voidaan tehdä hakemuksesta tai suullisesti neuvottelussa asiasta sopien
- Asumispalvelut ovat mahdollisia, kun asiakkaan itsenäinen selviytyminen ei omassa kodissa enää onnistu eikä pystytä muilla palveluin turvata psyykkistä (ja fyysistä) hyvinvointia.
- Rinnalla AINA asiakkaalla terveydenhuollosta hoitotaho (perusterveydenhuolto tai erikoissairaanhoido tai joissakin tapauksissa yksikön oma lääkäripalvelu)

- Seinäjoella kaikki MT-asumispalvelut on hankittu ostopalveluna (omia yksiköitä ei ole).
- Palvelut ostetaan yksityisiltä MT-luvan saaneista asumisyksiköistä omasta maakunnasta ja myös maakunnan ulkopuolelta. Palveluita ostetaan 21 eri yksiköstä.
- Lähtökohtaisesti aikuissosiaalityön mt-palveluista tehdään päätöksiä asiakkaille vain yksiköihin, joissa on AVI:n MT-luvat. Erityistapauksissa neuvotellaan AVI:n kanssa tapauskohtaisesti onko ko. yksikön palvelu asiakkaan tarpeenmukaista.
- Tärkeimmät yhteistyötahot asiakastyössä:
 - asumisyksikkö (vastaava/johtaja/asukaskoordinaattori, vastaava sairaanhoitaja, asiakkaan omaohjaaja)
 - asiakkaan hoitotaho
 - omaiset
 - edunvalvojat (jotka vastaavat päämiehen asumisesta eli laajennettu eduvalvonta)

Tuettu asuminen

- Sosiaalipalvelu, jossa palvelunantaja tukee ja ohjaa sosiaalihuollon asiakasta itsenäisessä asumisessa tai siirtymisessä itsenäiseen asumiseen.
- tuettua asumista järjestetään esim nuorille, vammaisille henkilöille sekä päihde- ja mielenterveyskuntoutujille.

Lähde: Sosiaalialan tiedonhallinnan sanasto - Versio 5.0 -korjattu, 2019-05-13

Palveluasuminen

- Sosiaalipalvelu, jossa palvelunantaja järjestää sosiaalihuollon asiakkaalle palveluasunnon ja sinne osavuorokautisesti asiakkaan tarvitsemaa hoitoa ja huolenpitoa sekä asumiseen liittyviä palveluja
- palveluasumiseen sisältyy asiakkaan tarvitsemat ateria-, vaatehuolto-, peseytymis- ja siivouspalvelut sekä osallisuutta ja sosiaalista kanssakäymistä edistävät palvelut
- palveluasumiseen tarkoitetun asunnon voi omistaa joko valtio, kunta, yritys, järjestö, säätiö tai henkilö, mutta myös jotkut edellä mainituista omistajista yhdessä (ns. sekaomistus). Asiakas voi asua joko omistus- tai vuokra-asunnossa.
- Sosiaalihuollon asiakas asuu palveluasumiseen tarkoitetussa asunnossa ympäri vuorokauden, mutta saa sinne sosiaalipalveluja joko osa- tai ympärivuorokautisesti. Jos palveluja annetaan asiakkaalle ympäri vuorokauden, palveluasumista kutsutaan tehostetuksi palveluasumiseksi. Kehitysvammaisille henkilöille annettavissa palveluissa palveluasumista kutsutaan usein ohjatuksi asumiseksi.

Lähde: Sosiaalialan tiedonhallinnan sanasto - Versio 5.0 -korjattu, 2019-05-13

Sote-uudistus

Etelä-Pohjanmaa

Tehostettu palveluasuminen

- Sosiaalipalvelu, jossa palvelunantaja järjestää sosiaalihuollon asiakkaalle palveluasunnon ja sinne asiakkaan tarvitsemaa hoitoa ja huolenpitoa sekä asumiseen liittyviä palveluja asiakkaan ympärivuorokautiseen hoidon ja huolenpidon tarpeeseen.
- Tehostettuun palveluasumiseen sisältyy asiakkaan tarvitsemat ateria-, vaatehuolto-, peseytymis- ja siivouspalvelut sekä osallisuutta ja sosiaalista kanssakäymistä edistävät palvelut.
- Tehostettuun palveluasumiseen tarkoitettun asunnon voi omistaa joko valtio, kunta, yritys, järjestö, säätiö tai henkilö, mutta myös jotkut edellä mainituista omistajista yhdessä (ns. sekaomistus). Asiakas voi asua joko omistus- tai vuokra-asunnossa.
- Tehostettua palveluasumista on kutsuttu myös ympärivuorokautiseksi palveluasumiseksi. Kehitysvammaisille henkilöille annettavissa palveluissa tehostettua palveluasumista kutsutaan usein autetuksi asumiseksi.

Lähde: Sosiaalialan tiedonhallinnan sanasto - Versio 5.0 -korjattu, 2019-05-13

Sote-uudistus

Etelä-Pohjanmaa

Verkostoyhteistyö

- Asiakkaan luvalla läheisverkosto mukaan varhaisessa vaiheessa
→ tarvittaessa myös tuen järjestäminen läheisille
- Viranomaisverkosto mm. asumisneuvonta, KELA, TYP & Kuntakokeilu, terveydenhuolto, talous ja velkaneuvonta ym.
- Yhteistyö vuokranantajien ja järjestöjen kanssa
- Erilaisten vertais-/kokemustoimijoiden osaamisen hyödyntäminen
- Verkostotyöryhmät:
 - Asumisen työryhmä/SEVAS
 - Asuntoryhmä/RISE

Kokemusasiiantuntijuus palvelujen tukena

- Kokemusasiiantuntijoiden osaamisen hyödyntäminen palveluiden kehittämistyössä (kehittäjäasiakasryhmät, asiakasraadit, yhteiskehittäminen), ammattilaisen työparina, ryhmän vetäjänä, matalan kynnyksen kohtaajana erilaisissa paikoissa ja tilanteissa ja asiakkaan tukihenkilöinä

https://www.epshp.fi/ammattilaiselle_ja_opiskelijalle/koulutus/voimaa_arkeen/kokemusasiiantuntija

- Esimerkiksi Helsingissä on koulutettu rikostaustaisia kokemusasiiantuntijoita ja hyödynnetty heidän osaamista ja kokemustietoa rikostaustaisten parissa tehtävässä työssä mm. vankilasta vapautumisen yhteydessä (kts. Pyöröovesta ulos-hanke)

Sote-uudistus

Etelä-Pohjanmaa

Kiitoksia!

”

